

Siddestillingskompagniet

Boykot siddesejlet!

- om siddestillingsmæssige udfordringer ved brug af siddesejl

Om liftsejl, som borgeren kan blive siddende på

- af Torben Andersen & Helle Dreier

Der findes forskellige typer af liftsejl, som er beregnet til, at borgeren kan blive siddende på det, når forflytningen er afsluttet. Nogle kalder disse sejl for 'sit-on-sejl', 'comfort-sejl' eller 'skalsejl', og de er typisk fremstillet i en eller anden form for netmateriale.

Det er vores erfaring, at plejen ofte anmoder om at få et af disse sejltyper stillet til rådighed, fx hvis man oplever, at det er vanskeligt at lægge sejl på, og at fjerne det igen i forbindelse med hver eneste forflytning.

Særligt i aftenvagten, hvor det er vores indtryk, at tingene går mere end stærkt, og hvor borgeren måske er lidt mere mat i sokkerne, når borgeren skal liftes, kan det føre til netop sådan et sejlvalg.

Desværre løber man så samtidig en betydelig risiko for at påføre borgeren tryk-, vævsskader og fejlstillinger ved brug af denne type sejl.

Hvordan kan siddesejl påvirke siddestillingen negativt?

1. Sejlet fungerer som et ekstra lag, og nedsætter pudeeffekten

Når borgeren bliver siddende på liftsejlet efter at forflytningen er slut, vil liftsejlet udgøre et ekstra lag mellem den trykfordelende siddepude og borgerens bagdel. Det medfører, at pudens effekt i forhold til trykfordeling aftager i et uvist omfang, og det kan bringe borgeren i fare for at pådrage sig tryk- og vævsskader.

Oftentimes vil effekten af en siddepude i øvrigt allerede være nedsat som følge af, at der ofte anvendes bleer, inkontinensstykker og særlige incontinensbetræk på puden.

2. Sejlet udgør en risiko for fremadglidning

Et liftsejl, som man bliver siddende på, når forflytningen er

Boykot siddesejlet!

Siddestillingskompagniet arbejder ofte tæt sammen med hjælpemiddelfirmaerne, når det drejer sig om siddestillingssager. Her kan du læse om en fælles opgave Helle Dreier og Torben Andersen, TA-Service A/S var på hos en borger med livstruende tryksår. Der kom en lille artikel om brug af siddesejl ud af det. Læs den nederst i dette nyhedsbrev.

"Det giver ikke megen mening, at vi gør os umage med siddestillingen, hvis hun skal sidde på et sejl hele dagen.

Torben Andersen, TA.Service

Siddestillingskompagniet

slut, nedsætter muligheden for at borgeren kan forblive stabil i den siddende stilling – en faktor, der på uheldig vis øger borgerens risiko for at glide fremad på stolens sæde - ofte i løbet af ganske kort tid efter at forflytningen er udført. At glide fremad på sædet udgør den ultimative risiko for at pådrage sig tryk- og vævsskader og kan desuden over tid medføre fejlstillinger.

3. Fra siddestilling til hængekøje

Et liftsejl, som man bliver siddende på, når forflytningen er slut, kan komme til at fungere som en hængekøje, hvor borgeren hænger uden at kroppen kommer i den rette trykfordelende og stabiliserende kontakt med stolen. Dermed vil arbejdet med at tilpasse kørestolen til borgeren være totalt spildt, og risikoen for at påføre borgeren plejerelaterede tryk- og vævsskader er overhængende.

4. Ethiske overvejelser

Et liftsejl, som man skal sidde på fra morgen til aften bliver samtidig til en etisk udfordring, når borgeren foruden sin krop og ansigt, sit tøj, sin frisure, sine sko og sin stol også skal møde omverdenen med et større stykke overskydende lift-netsejl, der enten dingler uden for sæde og ryg eller foldes og stoppes ind under borgeren på forskellig vis. At materialet undertiden oven i købet bliver slidt og derfor får et kedeligt udtryk, øger ikke værdigheden. Et synligt liftsejl bliver på den måde – i stedet for at være et diskret mellemværende mellem borger og plejepersonale – til en form for beklædningsgenstand, som med al tydelighed afslører borgerens afmagt og behov for personlig hjælp og pleje over for enhver, der måtte møde borgeren. Det er efter vores opfattelse på enhver måde uværdigt, hvis det overhovedet kan undgås.

Derfor vil vi gerne opfordre dig til at reflektere over følgende:

Vær opmærksom på, at der findes rigtig mange alternative sejltyper, som måske kan vise sig at være lettere at anvende end dem, som du sædvanligvis benytter i hverdagen. F.eks. findes der et stort udvalg af mindre toiletsejl, som er langt nemmere at lægge på og tage af end de store helsejl eller halvsejl, som ofte anvendes. De fleste borgere kan anvende et toiletsejl af en eller anden art, så er du i tvivl, så bed om en afprøvning, så I sammen kan finde det rigtige sejl.

Vi synes, man skylder borgeren at undersøge markedet for alternative liftsejl, og man må – efter vores opfattelse – vise respekt for, at det ikke giver mening at udsætte en borger for at sidde uhensigtsmæssigt fra morgen til aften – alene med det formål at undgå, at plejepersonalet bruger tid på at lægge et sejl på og at fjerne det igen – en proces der ikke behøver at tage mere end højst 10 min.

Det er kun i helt særlige tilfælde værd at overveje brugen af sejl, som borgeren skal forblive siddende på, og det kræver under alle omstændigheder terapeutfaglig indsigt, analyse og vurdering at træffe et sådant valg.

Implementering

Vær opmærksom på, at et tæt samarbejde mellem hjælpemiddeltherapeuter og plejepersonale – både i forhold til at finde det rette sejl og i forhold til at instruere i brugen af det i hjemmet – er en absolut forudsætning for, at det kan lykkes at få de rette

Siddestillingskompagniet

hjælpe midler til at spille godt sammen i borgerens individuelle situation.

Arbejds miljø handler også om at have tilstrækkelig med tid

Vi er selvfølgelig fuldt ud klar over, at der ofte ligger arbejdsmiljø mæssige overvejelser til grund for valg af et sejl, som borgeren kan blive ved med at sidde på.

Vi bliver bare nødt til at pege på, at muligheden for at håndhæve et sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt arbejdsmiljø - efter vores opfattelse og erfaring - i højere grad handler om, hvorvidt der er den fornødne tid til rådighed til at udføre forflytninger og anden personlig pleje.

Al pleje må tage et fagligt afsæt i, at det skal foregå på en værdig og fagligt forsvarlig måde, så det ikke ender med at blive borgeren, der betaler prisen for dine pressede arbejdsforhold.

I så fald er vi nemlig ude på et alvorligt og uværdigt skråplan – både på individ- og samfundsplan.

Derfor anbefaler vi, at du i komplekse sager, hvor forflytninger opleves som vanskelige, efterspørger:

- At der er mulighed for at få udført en **terapeutfaglig analyse** af behov, valg af liftsejl og instruktion i eventuelle særlige forflytningsteknikker.
- At der prioriteres **tilstrækkelig tid** til, at der kan ske **kvalificeret implementering** i alle vagtlag.
- At plejen i **dagligdagen** råder over **tilstrækkelig tid** til at udføre forflytninger på en værdig og fagligt forsvarlig måde, der har som mål at forebygge plejepåførte tryk-, vævsskader og fejlstillinger.

De bedste hilsner

Torben Andersen / Helle Dreier

[TA-Service](#) / [Siddestillingskompagniet](#)